

департаменту інтелектуальної власності МОН України), створеної автором статті у попередні роки згідно з планом кафедри щодо підготовки навчально-методичної літератури та створення навчально-методичних матеріалів нового покоління та переданої для використання Університетом та його філіями згідно з Договором №148 від 18 листопада 2008 р. і доступною через сервер WebСТ для студентів КНЕУ усіх форм навчання.

2. «Навчальний посібник – навчальна комп'ютерна програма «Німецька мова для економістів. Інтерактивний практикум. Частина II» (Свідоцтво по реєстрацію авторського права на твір №45888 від 03.10.2012 р., видане Державною службою інтелектуальної власності України); доступна через сервер WebСТ для студентів КНЕУ усіх форм навчання.

3. «Комп'ютерна програма «Навчальний посібник - комп'ютерна навчальна програма «Німецька мова економіки для дистанційного навчання. Інтерактивний практикум I» (Основи для повсякденного спілкування підприємця. Комп'ютерна навчальна програма для вивчення німецької мови вдома, у відрядженні або на відпочинку) (2014), (Свідоцтво по реєстрацію авторського права на твір №53441 від 31.01.2014 р., видане Державною службою інтелектуальної власності України)

Копил Г.О.,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри німецької мови

ФОРМУВАННЯ КРОС-КУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗАСОБАМИ ОРИГІНАЛЬНИХ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ

Останнім часом у галузі вивчення іноземної мови фахового спрямування для ділового спілкування став актуальним аспект формування міжкультурної або крос-культурної компетенції як важливого складника професійної

компетентності майбутніх фахівців з міжнародної економіки. Це пов'язано з розширенням міжнародних економічних зв'язків у загальному контексті руху світового розвитку до глобалізації та інтеграції в усіх сферах життя.

У навчальному процесі викладання та вивчення іноземних мов використовуються здебільшого підручники, які, безперечно, були й будуть основним навчальним засобом, особливо на початкових етапах. Зауважимо, що невід'ємною компонентою навчального процесу іноземної мови є текст. Текст представляє собою закінчене повідомлення, виражене у вербальній формі. Найчастіше тексти беруться з друкованих джерел, оскільки це може бути певним гарантом їх автентичності. Робота з текстами – це не тільки необхідна умова оволодіння студентами навчальною програмою, а й найважливіша передумова їх професійного, світоглядного становлення, культурного, духовного, національно-ідейного, екологічного виховання. У плані формування фахівця нового покоління неможливо обійтися без цього цінного надбання людської цивілізації – джерела знань, особливо зараз, коли зростає значення самостійної роботи студентів. Саме тому текст став одним із основних об'єктів дослідження у багатьох науках, зокрема таких, як мовознавство, лінгвістика, методика викладання іноземних мов.

Відтак, текстовий матеріал, з якого складаються друковані джерела інформації, залишається головним засобом навчання. Проте останнім часом значно розширилися можливості збагачення навчального процесу як в технічному плані, так і в інформаційному. Необмежений потік інформації мережі Інтернет дозволяє не обмежуватися лише друкованими джерелами інформації. Особливо цінними для формування інтеркультурологічної компетенції є оригінальні періодичні видання, які з будь-якого фаху без проблем можна знайти в мережі (наприклад, у *Deutsche Zeitungen und Zeitschriften online* за адресою: <http://www.goethe.de/ins/br/cur/bib/zuz>). Цінність та унікальність цього джерела інформації пояснюється своєю абсолютною автентичністю. Під автентичними текстами розуміються

«тексти, які носії мови продукують для носіїв мови, тобто власне оригінальні тексти, створені для реальних умов, а не для навчальної ситуації». Саме в таких текстах можна знайти, окрім актуальної інформації, віддзеркалення сучасної підприємницької культури ділових осередків країни цільової мови.

Основу навчання на основі текстового матеріалу становить, по суті, цілеспрямоване долучення до смислової інформації, яка міститься в текстах. Для формування навичок міжкультурної комунікації важливо усвідомити, що автентичні тексти дають нам, окрім фахових знань, знання соціальні – життєві цінності і норми, норми комунікативної поведінки, які накопичені людьми в теоретичній та практичній діяльності як виразників загальної та ділової культури їх соціуму. Ці знання необхідні фахівцю для побудови успішного міжкультурного діалогу. Отже, для формування вищеназваної компетенції важливим є не лише розуміння смислової інформації тексту, що становить основу його змісту, а й розуміння його інтерпретації на інтеркультурологічному рівні.

Варто зауважити, що загальне розуміння змісту мовленнєвого повідомлення зовсім не свідчить про те, що текстова інформація інтерпретована адекватно. Отже, автентичний текст оригінального періодичного видання – це, перш за все, складна комунікативна одиниця вищого порядку, яка являє собою прообраз, продукт та предмет комунікативно-пізнавальної діяльності, а правильне з точки зору культури трактування тексту уможлиблює формування крос-культурної компетенції. Крім того, автентичний текст найчастіше використовується з інформативною метою, тобто фактографічною. Типові завдання роботи з текстом першого етапу, або першого порядку, – переклад, вивчення нових слів, зворотів, складання питань до тексту, анотація, переказ тощо. Зі студентами вищого рівня володіння мовою можна проводити також обговорення змісту статті та дискусії щодо проблемних аспектів статті. У результаті виконання завдань першого порядку формуються загальні мовно-мовленнєві знання та

комунікативні навички студентів. Для формування міжкультурної компетенції характерні завдання для роботи з автентичним текстом другого етапу, тобто більш поглибленого рівня – трактування тексту на інтерпретаційному рівні. Один з аспектів такого рівня – розпізнання краєзнавчої, лінгвокраєзнавчої та міжкультурної інформації ділового змісту.

Слушно підкреслити, що, окрім згаданих аспектів роботи з автентичним текстом, дуже важливим є як результат міжкультурної інтерпретації опрацьованого матеріалу аналіз корисної інформації щодо цікавого для нас передового досвіду не лише для започаткування і розвитку ділового партнерства, а й можливість запозичення кращих його зразків на теренах нашої вітчизняної економіки. Приміром ідеї, пов'язані з подоланням кризи, покращенням навколишнього середовища, започаткуванням особистої справи, вирішенням конфліктних ситуацій тощо. Нерідко можна знайти статті з інформацією про співпрацю німецьких підприємців з партнерами країн СНД та критичні висловлювання закордонних колег щодо нашої підприємницької культури, ефективності співпраці та можливих ризиків. Урахування та адекватна інтерпретація цієї інформації може суттєво допомогти в запобіганні небажаних нюансів у співпраці.

Використання такого підходу в роботі з періодичними виданнями мовою оригіналу цілком відповідає завданням, що стоять сьогодні перед вищою освітою, і має впливати на формування міжкультурної компетенції, що сприятиме створенню міцніших основ для участі майбутніх фахівців з міжнародної економіки в безпосередньому й опосередкованому діалозі культур та також створенню умов для більш ефективного міжнародного ділового партнерства.